

"Надіятися треба тільки на себе". Як живе на Сумщині жінка, яка вийшла з окупованого Маріуполя ексклюзивно

Олена Рашевська

Вікторія Грамм

5 лютого, 19:31

Наталія Рябчун пішки вибиралася з окупованого Маріуполя. Втратила чоловіка-військового. Зараз пані Наталія живе в одному з сіл Конотопського району і сама облаштовує нову домівку. Як саме – показала Суспільному.

Наталія Рябчун оселилася в цьому селі на Конотопщині після того, як вибралася з окупованого Маріуполя у березні 2022 року. Тепер жінка облаштовує нову оселю. Цей паркан біля свого подвір'я вона поставила сама, власними руками.

Паркан на подвір'ї Наталія Рябчун, Конотопський район. Суспільне Суми

“Я за чотири дні викопала бурчиком, повикопувала ямки, позакопувала стовпчики, на ниточку натягнула, словом, зробила як помагається. Спочатку на гвіздочки брала, потім вже на шурупи. 50 метрів оце тут. Обшкуру і скрию лаком. Важко. Важко було поки дошки: низ прибиваєш – нормально, а наверх починаєш прибивать – то впала, то плечем підтримуєш, вона посунулась, по нозі вдарила, розсердишся, ну нічого. Коли хочеш – зробиш. Все нормально. Ми сильні, ми справимся з усім, не знаю, можна справитися з усім, навіть сваркою вмю користуватися”, – говорить пані Наталія.

Наталія Рябчун. Суспільне Суми

Жінка розповідає, що працює з бензопилою, косилкою, дреллю, болгаркою, освоює всю техніку, яка потрібна для облаштування її домівки. Будинку, в якому оселилася жінка, близько 70 років, як і господарчим будівлям на подвір'ї.

“Хочу трішки переробити, все перестроїти. Буде мангальна, це в мене вже в плані. Ще буде бесідка. Розвалю, розрівняю, бо тут пів хати йде глина і пів хати шлакоблок.

Заллю фундамент, буде тракторець стоять. Ще буде кухонька, там зачатки робить, таке, як літня кухня. І будинок дострою, буде кухня, туалет, ванна, буде все. Колодязь без насоса. Відро – і погнав. Віжки, відро і тягасш нормально. Так і раніше було, без крутилок. І я хочу тут зробити красиво над ним. Мені головне дайте матеріал і час, все. Ще як підганяє час – тоді азарт такий пре, що бігом, бігом”, – пояснює пані Наталія.

Подвір'я Наталія Рябчун, Конотопський район. Суспільне Суми

Подвір'я належить пані Наталії близько 10 років. Вона родом з цього села, за 5 будинків живе її мама. Цю садибу купували, щоб вирощувати овочі на продаж: у Маріуполі жінка була підприємцею, мала намет на ринку. Город – 60 соток.

“Раніше ми садили повністю цей город картоплею і ще такий же самий в нас в іншому місці. Запаковували картоплю і возили на Маріуполь”, – згадує жінка.

Город Наталії Рябчун. Суспільне Суми

Тепер, розповідає Наталія, садять всього потроху, для себе. Проте, каже, на овочі попит залишився.

“Всі мої покупці в нас в телефонному режимі, вони постійно питають, постійно движняк. Не пройшли даром 16 років на ринку”, – говорить пані Наталія.

Наталія Рябчун. Суспільне Суми

З берез поруч Наталія збирає сік, плодоносять яблуні, у дворі – кущі смородини і малини. З усього пані Наталія робить закрутки.

“Огірочки, помідорчики, варення, компоти, соки, томатний, яблучний сік – все є. Нічого не сире, яблука тільки трішки. Через що нормально зберігається, бо не скинула сюди капусту. Якщо в приміщенні капуста, то буде все гнить моментально: і картопля, і морква, і буряк. Капусту коли не спускаєш, тоді зберігається все прекрасно”, – пояснює жінка.

Консервація Наталії Рябчун. Суспільне Суми

А раніше склад для урожаю був у будинку, де вона зараз живе, розповідає пані Наталія: "Тут було забито, там було забито. Ми фуру винаймали, 20 тонн завантажували, тут все було в картоплі".

Коли тут оселилася, зробила ремонт, знайомий поклав нову пічку, жінка топить її дровами, які сама рубає: "Була повністю глуха стіна, і була пічка. Я коли її топила, тут не можна було нагрітися, воно все виходило наверх. Грубка, туди дрова вкидала, і тут дуже багато. Навіть зараз відчувається тепло", – пояснює пані Наталія.

Від попередніх господарів у будинку залишилися картини та ікони. На іконах – мамині рушники. На стіні, на саморобній полиці – родинні фотографії.

Родинні фото Наталії Рябчун. Суспільне Суми

За два роки до повномасштабного вторгнення пані Наталія повінчалась зі своїм чоловіком, з ним прожила 22 роки. Він військовослужбовець, нацгвардієць, його викликали на роботу в ніч вторгнення. В той же день вперше був пошкоджений вибухом їхній будинок.

"Почали по місту сильно лупить. Ми думали, трішечки полуплять і все. Я питаю чоловіка: "А ти?". Він: "Я до останнього", – згадує жінка.

Пані Наталія залишалася в Маріуполі місяць.

"Їжі не було, вже магазини всі були розграблені. 5 березня вже не було світла, газу, ходили до криничок набирати воду, але там був великий "прильот" і 40 людей вони накрили. На море ходили постійно воду набирали. Прострілювали все, з міста нікого не випускали. Хоч в тебе на машині "діти" написано, хоч "люди", білі прапорці – ні. Нам не вдалося виїхати", – згадує Наталія Рябчун.

Картина у будинку Наталії Рябчун. Суспільне Суми

Коли стало зрозуміло, що виїхати з міста неможливо, вийшли пішки вчотирьох з друзями.

“Коли ми вийшли, вже дійшли так далеченько – і почали “градами” шурувать. Дуже було страшно. Наче ми йдемо, а воно ближче і ближче до нас. Багато крові, людей... Річка, кров, все в кровяці було. Місто просто ревіло. Блокпости, шмонали дуже сильно, по-іншому не можна сказати, тому що вивертали все: і сумки, і чоловіків роздягали до натільної білизни. В Мелекіно ми прийшли, першим ділом купили буханку хліба, під заборчиком сіли. Людей там було тьма-тьмуца”, – згадує жінка.

Картина у будинку Наталії Рябчун. Суспільне Суми

Потім пані Наталія разом з друзями знайшла машину, водій якої їх довів до блокпоста. Спочатку російські військові забрали у них паспорти.

“Коли вони вийшли ушістьох і сказали виходить з машини – поле, нема ніде нікого, нас п’ятеро в машині, ми вийшли, і вони: “Покажіть, що в машині”. А в дядька цього ящикок був маленький, там мікрофон був, в нього донька займалася співами, а вони подумали, що там щось є. Нам всім руки на капот. Там були буряти, вони не розуміли навіть, що це таке, вони ще дзвонили по рації, питали, що це таке мікрофон. Їм пояснили, що в нього співають, це нормально. І ми приїхали в Бердянськ, я подзвонила друзям, нам зразу квартиру знайшли. Я говорю: “Залишаюся, я буду чекати Серьожу”. І мені 26 числа подзвонили і сказали, що авіаудар: “Вибачте, ваш чоловік загинув як герой”. Я кричала так, що навіть порвала собі краєчки рота від того”, – згадує жінка.

200 кілометрів від Бердянська до Запоріжжя долали 11 годин, через 25 російських блокпостів, і на кожному, згадує жінка, були обшуки й свавілля російських військових. “Там така в них була хата в яку, наприклад, якщо дівчата більш-менш красиві, туди забирали. Звідти вже ніхто не вертався. Василівку коли проїхали, водій обернувся і

каже: "Народ, ми на українській землі". Ви знаєте, ми коли доїжджаємо, там блокпост і прапор України, і хлопці стоять, зустрічають... Люди виходили і на коліна падали, що звідти вибралися, з того аду ми вибралися", – говорить переселенка.

Будинок Наталії Рябчун. Суспільне Суми

Після повернення на українську територію пані Наталія почала шукати інформацію про чоловіка.

"Через 8 місяців почали повертати тіла, там відкопали хлопців з ДСНС, їздили ми на похорон, але ні мого чоловіка, ні його командира так і немає. Ми досі в пошуках. На сьогодні немає тіла, військова частина його визнає загиблим. Ми в суді билися, щоб його визнати безвісти зниклим, але не признали його безвісти зниклим. Тепер ми признаємо його загиблим", – говорить Наталія Рябчун.

Будинок Наталії Рябчун. Суспільне Суми

Коли жінка приїхала до батьків, то оселилася окремо, вирішила, що для них так буде краще.

"Я виплакалася, витерлася, усмішку натягнула, і пішла додому. Прийшла додому, ну, видно, звичайно, що очі заплакані, стараєшся себе тримати в руках. При них стараюся не показувати виду, що мені погано, завжди посміхаюся, завжди в мене все добре", – пояснює жінка.

У Маріуполі, де прожили 20 років, спочатку залишилося житло, але тепер його вже немає, розповідає пані Наталія.

"Було дві квартири і будинок у приватному секторі. Дві квартири повністю знесли, бо вони непридатні, фосфор коли кинули – вони вигоріли, там було, мабуть, 6 чи 7 влучань. Там ці прольоти, де сходи, все попадало, вигоріло. Мені знайомі скинули відео, як наш будинок саме руйнували. А приватний сектор – 6 "прильотів" у двір, даху майже не було. З будинку все вивезли вони, повністю, все розграблене, нічого не

залишилося. Хай забирають. Головне, щоб були руки, ноги, голова — наживеться. Це життя не наживеться", – каже переселенка.

Наталія Рябчун з донькою. Суспільне Суми

Говорить, що її дуже підтримують рідні, старша донька часто запрошує у гості за кордон, менша постійно приїздить допомагати. Без поради дітей не обходиться жодне рішення, говорить жінка. Зараз пані Наталія продовжує їздити на суди, які встановлюють статус її чоловіка, але у всіх залишається надія.

"Це його найулюбленіша чашка, яка перейшла у спадщину дитині. Тато приїде – буде тато тоді з неї пити", – говорить жінка.

Наталія Рябчун з улюбленою чашкою свого чоловіка. Суспільне Суми

Хоча плани щодо облаштування є, але від великого будівництва утримує невизначеність, каже пані Наталія.

"Дороблю, добудую, каналізація, душ, воду підведу, короче, зроблю. Я б може вже і робила б це, постройки, але нервуєшся, що буде далі. Щоб не вклястися, а потім знову треба зібрати сумку і їхати в нікуди. Тоді вже буде в нікуди. Воно чутно, так, як у нас було в Маріуполі, ми чули, як Волноваха, Широкіно. Гупали, гупали, ми: "Та далеко". А потім раз – і ти виходиш з Маріка з однією сумочкою", – пояснює Наталія Рябчун.

Наталія Рябчун. Суспільне Суми

У планах жінки – відкрити свій бізнес, каже, після багатьох років підприємницької діяльності не хоче працювати на когось: “На когось надіятися – це не варіант, надіятися треба тільки на себе”.